

GYŰJTŐ: GELENCSEK SÁNDOR

GYŰJTÉS IDEJE: 1979.

TÁRGY: GÖLLE KÖZSÉG NÉPRAJZI ÉRTEKELÉSE

3 lap

FOLYKÖNYV MŰTÁJ: GÖLLE

NYELV MŰTÁJ: XIV

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

HELYTARTÓ

ÁTVETVE A NA-230/85-ös TÉTELE ALÓL.

A pontos felmérést annak az alapján tudtam adni mert apámnak több mint 10 rokona volt a faluban. A rokoni kapcsolatot fenttartották

A szard eleji népviselet Gyöllőre.

A férfi ruházkodás ünnepeu ráncos szedett gatyá bögatya, mellény, télen ellenzős csizma nadrág, fehér vászon ing, a nyaka, és a kérellője és a melle fehérén kivarrattas úgy neverték „Paszpalleros ümög”, vállban bőnygel ráncolva

A hétköznapi vászon bögatya olívva szálavásonból Ezt nem igen mosták és így igen piszkos volt ert neverték „füstös gatyá”, nek csizma mellény télen dolmány, kabát, téli nagy dolmány, süveg kalap keskeny széllel télen kívül-belül szőrös sapka.

A női: ruházkodás idősebbek fedett kék vászonszélű és bőszoknya vászon rövid újjú szűkümmög alátka nyáron ez felsőing volt kivarrattas, kötény vászon ünnepre kivarrott keskenykötény az alsó réle himes himzett tütyit klámpa és bőrpapucs, szarar útban csak tütyiben jártak, Télen mindenkinek hárislap horgolt gyapjú kápcsa, olyan fatályn bőrpapucsban is jártak, ert neverték „bőrös klámpa”, nek

Télen a meleg felöltő nőknek, férfiaknak, ködműen volt kívül bőrös, belül bűnda béleléssel

Férfiaknak, kívül bőrös, belül szőrös bűnda béleléssel, ert neverték hosszú aljú bűnda ködműen,

A hosszú aljú gyapjúból szövöt béleléssel nélküli ert neverték „Szűrtű nek”,

A férfiaknak volt kék posztó(kabát) dolmány fejes gömbölyű gombokkal, ert neverték gurci gombnak a kabát felöltőt neverték „Gurci gombos dolmány”, nek. az ehhez való nadrág ellenzős zimboros csizma nadrággal ez volt az ünneplő ruha télen, nyáron „Ünneplő ruha” néven a nagy melegben vászon ruhában jártak a gurci gombot csak kivételes esetekben

A fiatal férfiaknak volt ümlepre egy öltöny fekete szövetszővénnyel, és a váson szedtetgette és 2 paszpallios ing, (ümög)

Ugyan akkor az eladó hajadon nagylányoknak már több rendbeli selem, bársony és szövetszővénnyel ruhája volt, hogy tisztes ruháslány legyen.

A menyasszonyi ruha fehér átlátszó mollruha és derékig érő koszorú, a homlok felett tornyos alk volt a koszorú, cipő, és fehér harisnya.

A vőlegény esküvő ruhája fekete szövetszővénnyel csizma és a kalapon körös-körül keskeny koszorúval és hátul kék, piros, zöld fehér, kétujnyi szalaggal hátul derékig lógva. A kalapra három köröskörül rozmarinnyal a szalagtetejére vagy a keskeny koszorúval.

Sorozás alkalmával a kalap körül a három szines szalaggal derékig lógva. az a annak aki bevált katonának. Ezt a szalagot a községi bíró vette és adta a községi pénzből

A kisfiúk és kislányok egyformán egész ruhában jártak gyári mosószövetből. 5 éves korig jártak arntán a kisfiúnak vállpántonadrágot vettek, hátul heselekkel farban, gombolással úgy, hogy az inge csücske kiugrott a nadrágból és még kiskabátot is kapott

Ha a felnőttek viccelődtek egymással, akkor mondták egymásnak, je csak halgass mert még te hátul-gombolós nadrágban jársz

A kisfiúk 5-6 éves korig viselték ezt a ruhát már az iskolába ilyen nadrágba nem mehettek el, az én időmben gatyában sem mert a tanító mester nem engedte meg.

A kislányok már blúzát és szoknyaaljat viselték 6 évesen

A szárad elején a fiúknak és a lányoknak felöltés ruházatban lehetett az iskolában járni

A meritlábas járást ősszel, tavasszal mepengettek, volt olyan, hogy piszkos rongyos ruhában jött, de ezt is elűzték Világos Pista kabátján ezért nem gomb sem volt ezt is elűzték

A század eleji hajviselet Gyöller.

A század elején még voltak olyan öregemberek, akik a szabadságharc előtt születtek, hogy hosszú hajukat viselték, és nagyon a kabát gallér fölött egymásra elvágták, és ezt nevezték a kerített hajúnak.

A fiatalabb férfiak már rövid hajukat viseltek a homlokra fésülve a keskenyre hagyott frizúrát kb két ujjnyi szélesre hagyták a fején, ezt nevezték a baranyai csikóhajúnak. A katonáknál még ezt is lekelllett vágni kopaszra. kb 1906-ban már divatba jött a felfésült frizúra, ezt nevezték kefe-frizúrának, ameh még néha napjainkban is látható.

Az iskolás fiúknak, ha volt frizúrája, azt lekelllett vágni, mert a tanító addig ráncigálta, amíg levágták.

A lányok hajviselete takaros, módor-fiszek kontyot viseltek és répkamocsuk hajcsatokat tűztek bele és mind addig hajonfon jártek, amíg férjhez nem mentek.

A menyecske hajviselete olyan volt mint József Néki körzetekben.

A homlok mellé, a halántékra kétfelől tengeri hajfonatot keresztfonással viselték. A konty így kicsi lapos lett és sötét fejkendővel hátra kötötték ez volt a menyecske fej. felsőkendőt is viseltek.

Kisgyalánban még a Somogyi táblás menyecskefejet viselték. 1926-ra már Gyöller is átvették a kemény divatot.

A városias moderne ruházkodást divatot 1930-ra átvették a hajviselettel együtt és márcs 40-re már a lánya lett a divat.

Ézrel már a régi népszokások is elmaradtak úgy, hogy ma már csak kirbehallani valamit róla voltak olyanok, hogy eligáncsolták a régiit.

A társas összejövetelk is elmaradtak és meg is szüntek a háború elejére. A szájhagyományok is megszűntek, feledésbe mentek úgy, hogy a honismereti szakkörök sem tudnak régi adatokat felvenni.